

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/354/2014
Identifikačné číslo spisu:	4111227304
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:4111227304.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky Y. bývajúcej v I., zastúpenej JUDr. Martinom Kanásom, advokátom v Nitre Školská 3, proti odporcovi Y., bývajúcemu v N., zastúpenému JUDr. Štefanom Mesárošom, advokátom v Nitre, Štefánikova 84, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 12 C 178/2011, o dovolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 26. septembra 2013 sp. zn. 7 Co 272/2012, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Nitre z 26. septembra 2013 sp. zn. 7 Co 272/2012 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Nitra rozsudkom z 22. októbra 2012 č. k. 12 C 178/2011-100 zamietol návrh navrhovateľky, ktorým sa domáhala od odporcu zaplata sumy 200.000,- eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka sa svojho nároku domáhala na základe tých istých skutkových okolností, jednak nároku na náhradu škody titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia a jednak nemajetkovej ujmy v peniazoch. Poukázal na to, že duplicitné uplatnenie nároku na náhradu ujmy na zdraví z titulu náhrady škody aj ochrany osobnosti nie je možné, pretože ide o celkom samostatné prostriedky sféry ochrany, a teda ide o inštitúty celkom samostatné. Preto je nutné k ich uplatneniu poskytnúť také skutkové tvrdenia, aby bolo možné odlišiť práva a nároky zo zodpovednosti za škodu a zo zodpovednosti za porušenie osobnostných práv. Vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením.

Krajský súd v Nitre na odvolanie navrhovateľky rozsudkom z 26. septembra 2013 sp. zn. 7 Co 272/2012 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka neuniesla dôkazné bremeno na preukázanie opodstatnenosti jej nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým jej návrh zamietol, preto potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie navrhovateľka. Žiadala, aby dovolací súd rozsudok súdu prvého stupňa aj rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie. Uviedla, že obe rozhodnutia považuje za nepreskúmateľné. Oba sudy svojím postupom jej odňali možnosť konať pred súdom, keď rozhodli bez toho, aby nariadili pojednávanie a

vykonali jej výsluch. Oba sudy nesprávne právne vec posúdili a z toho vyvodili i nesprávne právne závery. Obidva rozsudky považuje takisto za predčasné, nakoľko z lekárskejších správ ako aj v návrhu uvádzaných skutočností vyplýva, že svojím návrhom sa domáha náhrady nemajetkovej ujmy a osobnostných práv.

Odporca vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhovateľky žiadal, aby dovolací súd dovolanie navrhovateľky zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.). Dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zrušiť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci navrhovateľka napadla dovolaním rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (§ 219 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v § 238 ods. 2 a ods. 3 O.s.p.

Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Preto dovolanie podľa § 238 ods. 2 O.s.p. neprichádza do úvahy, nejedná sa ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani nešlo o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie nie je preto prípustné ani podľa § 238 ods. 3 O.s.p.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (v znení účinnom do 31. decembra 2014), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t. j. či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom).

Osobitne sa zaoberal námietkou dovolateľky, že konanie trpí vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p. spočívajúcou v odňatí možnosti účastníkovi konať pred súdom.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je taký vadný procesný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom a týmto postupom odňal účastníkovi konania procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom.

Po preskúmaní obsahu spisu dovolací súd dospel k názoru, že odvolací súd v prejednávanej veci svojím postupom odňal navrhovateľke možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Spravodlivé súdne konanie implikuje v sebe právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním. Požiadavka, aby procesné strany v konaní mali možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo k stanoviskám pripojeným v spise, sa aplikuje aj pre odvolacie konanie.

S poukazom na vyššie uvedené je preto potrebné vychádzať z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej ESĽP), vo veci Trančíková proti Slovenskej republike z 2. decembra 2014 (sťažnosť č. 17127/12), z ktorého vyplýva, že vyjadrenie účastníkov konania vo veci (vrátane vyjadrenia k opravnému prostriedku protistrany), ktoré obsahuje riadne právnu a skutkovú argumentáciu, treba

považovať za také vyjadrenie, ktoré treba subsumovať pred požiadavku, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o ňom a eventuálne sa k nemu aj vyjadrili. Zároveň EŠLP konštatoval, že nedoručenie vyjadrenia protistrany k opravnému prostriedku podanému sťažovateľkou v jej veci proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa je porušením článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V predmetnej veci došlo k rovnakej procesnej situácii, nakoľko navrhovateľka podala odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Nitra z 22. októbra 2012 č. k. 12 C 178/2011-100 a odporca podal vo vzťahu k odvolaniu navrhovateľky svoje vyjadrenie z 21. novembra 2012 (č. l. 112 a nasl. spisu) obsahujúce riadnu skutkovú a právnu argumentáciu, ktoré bolo na súd prvého stupňa doručené, ale protistrane navrhovateľke ako odvolateľke, resp. jej právnomu zástupcovi doručené nebolo, a teda s týmto vyjadrením neboli vôbec oboznámení.

S poukazom na vyššie uvedené týmto postupom odvolacieho súdu (t. j. krajského súdu), ktorý nedoručil vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľky - odvolateľky, došlo k porušeniu článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a zároveň k odňatiu možnosti navrhovateľky konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

Dovolací súd preto prihliadol na vadu konania uvedenú v ustanovení § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ktorá sa vyskytla v štádiu odvolacieho konania a spočívajúcu s nedoručením vyjadrenia odporcu k odvolaniu navrhovateľky.

Pretože odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom znamenajúce porušenie práv na spravodlivý proces zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť, dovolací súd podľa § 243b ods. 1 O.s.p. rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Keďže v predmetnej veci išlo o potvrdzujúce rozhodnutie krajského súdu, odvolací súd sa preto nezaoberal námietkami navrhovateľky, pokiaľ ide o tzv. iné vady a právne posúdenie veci.

V konečnom rozhodnutí o veci rozhodne odvolací súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 243b ods. 5 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

